

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาแผนการตลาดท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สรรแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลางมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้คือ 1) เพื่อกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สรรแก้ว และสมุทรสาคร 2) เพื่อกำหนดประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในเขตจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สรรแก้ว และสมุทรสาคร 3) เพื่อกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กับจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สรรแก้ว และสมุทรสาคร ในการศึกษาได้ดำเนินการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพได้ศึกษาเชิงลึกแบบประชุมกลุ่มย่อยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ กลุ่มผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กลุ่มองค์กรท้องถิ่น และ หน่วยงานราชการ ของแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 3 พื้นที่เป็นอย่างน้อย ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวและพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวที่ เคย ท่องเที่ยวและอยู่ระหว่างการท่องเที่ยวใน 4 จังหวัดดังกล่าว โดยใช้ขนาดตัวอย่างจำนวนไม่ต่ำกว่าจังหวัดละ 700 ตัวอย่าง ทั้ง 4 จังหวัด นอกจากนี้ ยังได้สำรวจความคิดเห็นชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไม่ต่ำกว่า 400 ตัวอย่าง ต่อจังหวัด การศึกษามีการบูรณาการจาก 2 โครงการย่อยที่อยู่ในแผนการวิจัยเดียวกัน คือ การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว และ การจัดการความรู้การท่องเที่ยวและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อส่งเสริมรายได้ที่ยั่งยืนของทั้ง 4 จังหวัด เข้าด้วยกัน

ผลการศึกษาจำแนกตามจังหวัดต่างๆเป็นดังนี้

จังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวคือ ผลิตภัณฑ์นันทนาการที่สำคัญคือสวนนกชัยนาท และกิจกรรมนันทนาการของวัดปากคลองมะขามเฒ่า ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลัก รองลงมาคือ กิจกรรมนันทนาการของอนุสาวรีย์ขุนสรรค์ พิพิธภัณฑ์ชัยนาทมูนิธิ ประมงน้ำจืดเขื่อนเจ้าพระยา และสวนส้มโอ ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดชัยนาทคือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวแบบใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุกกิจกรรมมีการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่น และใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า เส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เส้นทางหลัก ซึ่งเริ่มต้นที่เกษตรนาข้าว วัดปากคลองมะขามเฒ่า สวนส้มโอ วัดพระบรมธาตุวรวิหาร พิพิธภัณฑ์ชัยนาทมูนิธิ เขื่อนเจ้าพระยา และสิ้นสุดที่ สวนนกชัยนาท เส้นทางนี้เหมาะกับบุคคลทั่วไป รวมถึงนักเรียนนักศึกษาที่ต้องการศึกษาเรียนรู้ เส้นทางที่ 2 คือ เส้นทางธรรมเพื่อการทำบุญ เหมาะกับผู้ที่มีวิถีชีวิตที่ใฝ่ธรรมและกลุ่มเกษียณอายุ ซึ่งเริ่มต้นที่ วัดเขาสารพัดดี วัดพิชัยนาทวาส วัดพระแก้ว วัดมหาธาตุ วัดพระบรมธาตุวรวิหาร วัดอินทาราม วัดธรรมามูลวรวิหาร และสิ้นสุดที่ วัดปากคลองมะขามเฒ่า ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ควรธำรงรักษาและเพิ่มมูลค่าโดยสร้างความหลากหลายด้านการเรียนรู้ตลอดจนรวบรวมภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยเฉพาะสวนนกให้เป็นศูนย์รวมสัตว์ปักษารวมทั้งสร้างบรรยากาศให้เหมาะกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเด็กและครอบครัวที่มีเด็กเล็ก เช่น มีสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาด และรักษาความสะอาดของสถานที่ ตลอดจนห้องน้ำและอาหาร โดยเฉพาะอาหารควรให้มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นสอดแทรก ส่วนวัดปากคลองมะขามเฒ่า ควรปรับปรุงด้านความสะอาดและความเพียงพอของห้องน้ำทั้งหญิงและชาย

จังหวัดสิงห์บุรี รูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวคือ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่สำคัญคือวัดพระนอนจักรสีห์ วัดอัมพวัน และวัดพิบูลทอง องค์ความรู้เหล่านี้มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏอยู่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของจังหวัดอีกชนิดหนึ่งคือ ผลิตภัณฑ์ปลาน้ำจืดซึ่งมีการพัฒนาปรับปรุงคุณค่าให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดสิงห์บุรีคือ การท่องเที่ยวแบบวัฒนธรรมผสมกับนันทนาการ ได้แก่ รูปแบบของการจัดงานแสงสีเสียง งานรำลึกถึงวีรชน และการล่องเรือชมแม่น้ำ เส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญคือ เส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เส้นทางหลัก ซึ่งเริ่มต้นที่ วัดอัมพวัน วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร เกษตรหนองลาด วัดพิบูลทอง อนุสาวรีย์ค่ายบางระจัน และสิ้นสุดที่ วัดโพธิ์เก้าต้น เส้นทางนี้เหมาะกับบุคคลทั่วไปรวมถึงนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการศึกษาเรียนรู้ เส้นทางที่ 2 คือ เส้นทางธรรม เพื่อการทำบุญ 9 วัด เริ่มต้นที่ วัดสว่างอารมณ์ วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร วัดหน้าพระธาตุ วัดกลางท่าข้าม วัดโพธิ์เก้าต้น วัดจำปาทอง วัดพิบูลทอง วัดกุฎีทอง และสิ้นสุดที่ วัดอัมพวัน เหมาะกับผู้ที่มีวิถีชีวิตที่ใฝ่ธรรมและกลุ่มเกษียณอายุ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสิงห์บุรีควรดึงเอาองค์ความรู้เหล่านั้นมาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นไปยังภาคอื่นๆ ของประเทศหรือในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นชาวพุทธและสร้างเรื่องราวให้เหมาะสมเพื่อทำให้เพิ่มความต้องการในการมาทำบุญและค้างคืน ตลอดจนประชาสัมพันธ์อาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จับจ่ายใช้สอย อันนำมาซึ่งรายได้ของท้องถิ่น ของที่ระลึกและอาหารแปรรูปควรปรับปรุงผลิตภัณฑ์และระบบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสิงห์บุรี

จังหวัดสระแก้ว รูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวคือ ผลิตภัณฑ์นันทนาการและธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการที่มีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัดคือ การจับจ่ายซื้อขายสินค้าที่ตลาดโรงเกลือที่มีสินค้าหลากหลายทั้งในและต่างประเทศ สอดแทรกเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอันเป็นดินแดนที่หลากหลายวัฒนธรรม ส่วนผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีชื่อเสียง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติปางสีดา-ตาพระยา น้ำตกปางสีดา ละลุ ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดสระแก้วคือ การท่องเที่ยวแบบธรรมชาติตามอุทยาน และการท่องเที่ยวแบบวัฒนธรรมไปยังปราสาทต่างๆ ทั้งหลาย ซึ่งปราสาทที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ ปราสาทสดีอ็อกกือกรม เส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญมี 3 เส้นทาง เส้นทางหลัก สำหรับบุคคลทั่วไป เริ่มต้นที่ ละลุ อ่างเก็บน้ำพระปรง อุทยาแห่งชาติปางสีดา ตลาดโรงเกลือ และสิ้นสุดที่ปราสาทสดีอ็อกกือกรม เส้นทางที่ 2 คือ เส้นทางพัฒนาทักษะชีวิต เริ่มต้นที่โรงเรียนกาสรกสิวิทย์ อ่างเก็บน้ำคลองทราย โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนข้าวพระราชทานบ้านคลองทราย ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด ศูนย์ขยายพันธุ์สัตว์ เส้นทางนี้เหมาะสำหรับนักเรียนและนักศึกษา และเส้นทางที่ 3 คือ เส้นทาง

ธรรมชาติตอนใต้ซึ่งเริ่มต้นที่ เขานกรรจ์ น้ำตกเขาตระกรับ และสิ้นสุดที่ ถ้ำเพชรโพธิ์ทอง เหมาะสำหรับนักผจญภัยที่รักธรรมชาติ เส้นทางพัฒนาทักษะชีวิต และเส้นทางที่ 3 คือ เส้นทางธรรมชาติตอนใต้ เหมาะสำหรับนักผจญภัยที่รักธรรมชาติ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือผู้ที่เกี่ยวข้องประจำจังหวัดควรมีการกำกับดูแลหรือประชุม ตลอดจนอบรมพ่อค้าแม่ค้าให้เคารพกฎเกณฑ์กติกาของตลาด มีจริยธรรมในการค้าขาย รักษาความสะอาดบริเวณร้านค้าของตนรวมถึงบริเวณตลาด ไม่ทำสิ่งแวดล้อม ร่วมมือกันบำรุงรักษาความสะอาดของห้องน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการร้านอาหารและน้ำต้องรู้จักป้องกันแมลงวัน เชื้อโรคและฝุ่นละออง ใช้ภาชนะที่สะอาดถูกต้องตามหลักอนามัย ร้านอาหารโดยเฉพาะอาหารเวียดนามซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมีความนิยมจะต้องทำป้ายให้ชัดเจนและประชาสัมพันธ์แนะนำร้าน แผนที่ทางไปร้านให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เจ้าหน้าที่อุทยานต้องรักษาความปลอดภัยและความสะอาดของบริเวณอุทยานและน้ำตกอย่างสม่ำเสมอ มีบทลงโทษนักท่องเที่ยวที่ทำผิดกฎของอุทยาน นอกจากนั้นควรมีการฟื้นฟูเรื่องราวของปราสาทต่างๆ ให้ผู้คนกลับมาสนใจโบราณสถานให้มากกว่านี้

จังหวัดสมุทรสาคร รูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวคือ อาหาร โดยเฉพาะอาหารทะเล และผลไม้ รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่ให้ข้อคิดแก่คนรุ่นหลังอันได้แก่ ศาลพันท้ายนรสิงห์ นอกจากนั้นเป็นองค์ความรู้ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ที่ผสมผสานภูมิปัญญากับวัฒนธรรมท้องถิ่น ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดสมุทรสาครคือ การท่องเที่ยวแบบเกษตรกรรมและหัตถกรรม การจัดการสร้างมูลค่าเพิ่มกระทำได้โดยการพัฒนาารูปแบบของอาหารและผลิตภัณฑ์ เบญจรงค์ให้เข้ากับยุคสมัยและการใช้งาน เส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญมี 3 เส้นทางคือ เส้นทางสายหลัก เริ่มต้นที่ศูนย์ศึกษาป้าชายเลน/ดูไม้ไผ่ชะลอลิ้น ศาลพันท้ายนรสิงห์ เบญจรงค์ดอนไก่ดี สวนเกษตรกล้วยไม้ อ.บ้านแพ้ว วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร และสิ้นสุดที่ ห้างห้อยที่คลองสุนัขหอน เส้นทางนี้เหมาะกับบุคคลทั่วไป เส้นทางที่ 2 คือ เส้นทางพัฒนาทักษะชีวิต เริ่มต้นที่โลมาอ่าวไทย ไม้ไผ่ชะลอลิ้น นาเกลือ แหล่งดูนก และสิ้นสุดที่ หมู่บ้านเบญจรงค์ เหมาะสำหรับนักเรียนและนักศึกษารวมถึงผู้ที่ต้องการเรียนรู้วิถีชีวิต เส้นทางที่ 3 คือ เส้นทางอาหาร เริ่มต้นที่สวนผลไม้และดอกไม้ ตลาดทะเลไทย และสิ้นสุดที่ตลาดมหาชัย เหมาะสำหรับผู้ที่รักการกินและนักโภชนาการ ตลอดจนนักธุรกิจด้านอาหารที่เน้นอาหารทะเลและผลไม้ รวมถึงอาหารท้องถิ่นแปรรูปอันเป็นแหล่งผลิต และแหล่งค้าส่งต้นทาง คุณภาพดีและราคายุติธรรม ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ผู้ประกอบการอาหารทะเล ควรเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของตนด้วยการรักษาความสดและความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ มีการเตรียมบรรจุภัณฑ์สำหรับรักษาความสดและสะดวกในการนำกลับ นอกจากนั้นกลุ่มผู้ขายอาหารทะเลควรมีการคิดค้นเมนูใหม่ทั้งอาหารสดและอาหารแปรรูปเพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค ผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดทะเลควรดูแลรักษาความสะอาดของตลาดอย่างสม่ำเสมอทุกจุด ไม่ให้ตลาดเปียก แฉะ มีที่ล้างมือตามจุดต่างๆ ตลอดจนมีการจัดระเบียบที่จอดรถเพื่อให้การเข้าออกของรถสิ้นไหล ลดความแออัดของการจราจร